

Periode: 1 januari 2024 – 31 december 2024

samenvatting op hoofdlijnen

Geslaagd. Al onze doelstellingen zijn behaald en bovenal: Eind 2024 is de helft van de geschikte schooldaken in Nederland voorzien van zonnepanelen. Daarmee is de aanjagende rol van Stichting Schooldakrevolutie geslaagd. Ruim 1,1 miljoen leerlingen leren in zo'n 4.000 schoolgebouwen op zonne-energie. Met 732.000 zonnepanelen wordt jaarlijks circa 230.000 MWh opgewekt boven op 1.171.000 m2 schooldak. Dat staat gelijk aan het ruimtegebruik van ongeveer 172 voetbalvelden. Een belangrijke, veelal eerste stap in het verduurzamen van schoolgebouwen is gezet.

Erfgoed

50% van de geschikte schooldaken in Nederland is voorzien van zonnepanelen. Daarmee is de aanjagende rol van Stichting Schooldakrevolutie vervuld. Wij hebben ons erfgoed zorgvuldig overgedragen en sluiten per 31 december de deuren van onze stichting. De revolutie op schooldaken leeft voort via verschillende partnerorganisaties

• Educatie:	<i>Coöperatie Leren voor Morgen</i>
• Ambassadeurschap:	<i>Nationaal Programma RES</i>
• Multifunctionele daken:	<i>Rooftop Revolution</i>
• Kennis & data:	<i>Kenniscentrum RuimteOK</i>
• Projectmanagement:	<i>Zelfstandige projectmanagers</i>

Nalatenschap

Wat ons nog rest is het doorgeven van onze nalatenschap. Met veel dank aan Kenniscentrum Ruimte-OK wordt dit momenteel opgetekend in een interactief kennisdocument door extern adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF). Wat is van waarde voor schoolbesturen en gemeenten uit de door ons opgedane ervaring? Dit document zal gepresenteerd worden op 10 april 2025 tijdens de nationale kennisdag van Ruimte OK in Utrecht. Wij zijn nog beschikbaar om dat zelf uit te dragen in 2025.

Uitvoering

Wij zijn dankbaar dat we mede met hulp van het ministerie BZK (2019-2022) onze werkwijze efficiënt hebben kunnen opzetten en dat met deze laatste subsidie van het ministerie EZK (2024) de provincies, RESen, gemeenten en schoolbesturen daar ook nog dit jaar vol van hebben kunnen profiteren om de gestelde doelstellingen te behalen.

In dit activiteiten verslag zijn de jaargegevens verwerkt. Het verslag is opgebouwd uit twee hoofddoelstellingen:

- 1) SDR de revolutie ook nog in 2024 actief kon blijven vormgeven en aanjagen en
- 2) haar transitie naar het nieuwe model.

1. De revolutie uitkomsten in 2024 als geheel en de onderdelen van de BASIS door het kernteam

Overheden: (doelstelling behaald)

Met deze subsidie konden wij lokaal, regionaal, en provinciaal, de overheden blijven stimuleren om met zoon op schooldaken aan de slag te gaan.

Hierin maken wij onderscheid in:

- 1) Partijen die wij konden bereiken via evenementen, workshops, online meetings, kennissessies etc. waarbij wij onze motivatie, werkwijze en schoolvoorbeelden konden overbrengen.

- 2) Overheden met wie meerdere 1-op-1 advies gesprekken hebben plaatsgevonden met verantwoordelijke ambtenaren over onder andere het IHP, ons stimuleringsaanbod en over validatie scholen data, zodat zij verder konden om schoolbesturen te 'helpen'.
- 3) Partijen die overgegaan zijn naar opdrachtverlening aan onze stichting en coaches.

Het onderstaande overzicht geeft inzicht in het specifieke bereik in 2024 en daarnaast het cumulatieve landelijke bereik aan het eind van ons stichtingswerk.

In 2024 heeft SDR podium gekregen op 13 RES bijeenkomsten (Groningen, West Brabant, Noord-Holland Zuid 2x, Noord-Holland Noord 2x en diverse deelregio's in Noord-Holland, U16, Metropoolregio Eindhoven 2x, en Rotterdam-Den Haag) en daarmee een groot bereik kunnen genereren. Op landelijk niveau waren wij in mei 2024 sprekers op het RVO webinar " kennissessie zon PV op maatschappelijk vastgoed" en hosten wij één van de breakout sessies.

Overzichtstabel gemeente contact			
Status	specifiek in 2024	aantal	% van geheel
Geen contact		52	15%
1) Bekend met SDR	84	95	28%
2) Basis werk	60	143	42%
3) Coach werk	14	52	15%
Totalen	158	342	
Daarvan bereikt door SDR in 2024		158	46%
Daarvan bereikt door SDR door de jaren heen		290	85%

Opdrachten: (doelstelling behaald)

Met onze proactieve houding naar 'nieuwe' overheden en schoolbesturen en ook vanuit eerdere opdrachten, hebben wij in 2024 weer vele opdrachten ontwikkeld en uitgevoerd. In overleg met de diverse provincies bedienen wij uitsluitend scholen die buiten de huidige definities van het ontzorgprogramma vallen (NL breed betreft dat meer dan 4.100 scholen van bijna 350 besturen, ofwel 51% van het totale aantal scholen in Nederland).

In totaal hebben wij in 2024 **39 projecten in uitvoering gehad** waarin wij diensten verlenen variërend van advies & ondersteuning bij besluitvorming tot projectmanagement begeleiding. Het onderstaande overzicht geeft inzicht in het palet aan diensten en het bereik. Onder de nieuwe opdrachten **ondersteunen wij ruim 185 scholen naar zonneprojecten**. Opdrachten die in de projectuitvoering niet afgerond zijn dit jaar, zijn door middel van contractovername afspraken door zelfstandige partijen, verzekerd van uitvoering ook in 2025.

Communicatie/ zichtbaarheid: (doelstelling behaald)

Een belangrijk ondersteunend element bij het aanjagen is het herhalen van de boodschap, het breed verspreiden van inspirerende voorbeelden en het verbinden/ koppelen van relevante en aanverwante initiatieven. De communicatiestrategie van SDR heeft een tweeledig doel gehad: het delen van kennis en het inspireren van scholen om de stap naar zonnepanelen te zetten. Hiervoor gebruiken wij eigen kanalen, zoals de nieuwsbrief en de website en op social media. Met name LinkedIn is een effectief platform om beide communicatiedoelen te bewerkstelligen. Instagram en facebook bleken minder effectief en zijn medio het jaar op non-actief gezet. Aanvullend maken we gebruik van berichtgeving in andere nieuwsbrieven (bijvoorbeeld NPRES, ROK, Urgenda, Grootouders voor het klimaat, etc). Uiteraard is er omtrent het behalen van onze 50% doelstelling en het overdragen van het erfgoed ook veel informatie gedeeld met onze volgers.

SDR heeft haar media aanwezigheid versterkt in 2024 ten opzichte van de voorgaande jaren in termen van relevante content creatie en deling via haar kanalen en via partner kanalen. Het overzicht op de volgende pagina geeft meer inzicht in de verscheidenheid en intensiteit van de uitingen in 2024.

<i>Communicatie kengetallen</i>	<i>Aantal</i>	<i>Type</i>	<i>periode</i>
Social media			
LinkedIn (actief tot eind jan '25)	110	berichten	jan-dec '24
LinkedIn (actief tot eind jan '25)	24.701	unieke views	jan-dec '24
Instagram (niet meer actief)	18	berichten	jan-aug '24
Instagram (niet meer actief)	435	volgers	jan-aug '24
X (niet meer actief)	20	berichten	jan-dec '24
X (niet meer actief)	483	volgers	jan-dec '24
Facebook (niet meer actief)	4	berichten	jan-sept '24
Facebook (niet meer actief)	262	volgers	jan-sept '24
Eigen kanalen			
nieuwsbrief	653	abonnees	jan-dec '24
nieuwsbrief	7	reguliere nieuwsbrieven & 1 speciale update	jan-dec '24
website (nog tot 31-12-2025)	33	nieuwsberichten	jan-dec '24
website (nog tot 31-12-2025)	12.811	bezoekers	jan-dec '24
Campagne			
zet ook de knop om	1.238.677	online impressies	27 nov '23. - 31 dec. '24
			loopt nog steeds
Publicaties			
in het nieuws	28	publicaties in diverse landelijke en regionale media	jan-dec '24

- Er is t/m oktober een laatste wervingscampagne geweest voor huidige en toekomstige opdrachten. Daarbij is de beëindiging van onze Stichting tijdig naar alle partners en opdrachtgevers en de doelgroep van besturen en gemeenten/ provincies gecommuniceerd in mailings en gesprekken.
- Het 3 jaar lopende Zowiezon programma is in Juli samen met Eneco netjes afgerond met brede communicatie over de 100 scholen die met dit programma zijn voorzien van zonnepanelen.

Monitoring: (doelstelling behaald)

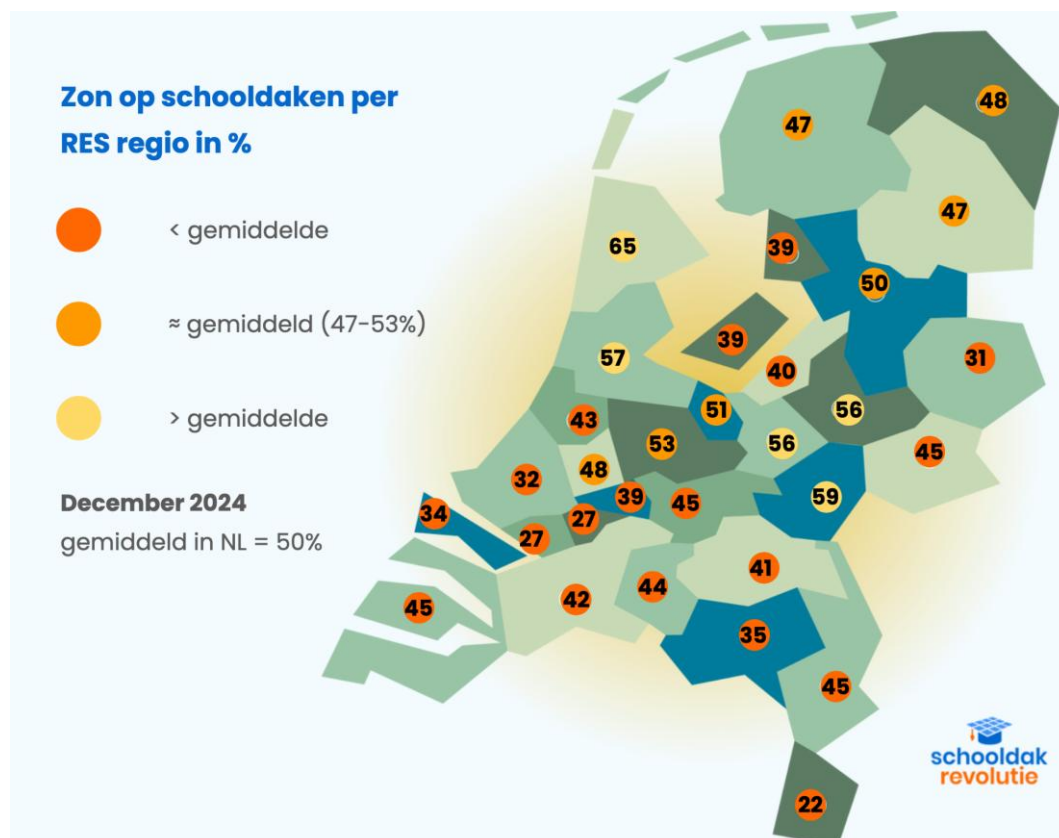
Het hart van onze data monitoring is de SQL SDR-schoolbank applicatie. In onze schoolbank komen diverse databronnen bij elkaar. Vanuit DUO datareeksen (maandelijks), vanuit ons eigen CRM systeem (2 wekelijks) , vanuit SDE++ RVO bronnen (per kwartaal), CBS gemeentelijke data (per halfjaar), en vanuit visuele validatie van satellietbeelden (per kwartaal). SDR gebruikt deze gegevens om regionale en lokale

overheden inzicht te geven in hun opgave en te motiveren hun beleid te intensiveren. Zo hebben wij in december bijgaande overzicht (rechts) gemaakt en gedeeld met alle provincies.

Daarnaast hebben wij voor de nieuwsbrief van de NPRES specifieke kaarten gemaakt evenals via diverse RES-bijeenkomsten; Rotterdam- Den Haag, U16, Eindhoven en NHN/NHZ. Op aanvraag hebben we voor heel veel regio's en gemeenten hun eigen specifieke overzichtskaarten en scholenlijsten gemaakt.

Op basis van alle beschikbare brongegevens, satellietbeelden en school definities , liggen eind 2024 op daadwerkelijk 50% van de geschikte scholen in Nederland zonnepanelen.

Onderstaande specifieke RES kaart is naar NPRES en via hen naar alle RES contacten gestuurd:

Contractinvulling: (doelstelling behaald)

Naast de subsidie van €125.000 vanuit het ministerie EZK, heeft SDR tot en met december 2024 invulling gegeven aan 39 opdrachten met een totale waarde van €518.570. Onze Netto-baten komen hiermee op €643.570 tegen begrootte €586.000. In het tweede deel van het jaar, onder de druk dat wij enkel nog in

2024 opdrachten konden aannemen, hebben zich nog vele partijen gemeld om hen alsnog te ondersteunen in 2024. Dit was tegen onze verwachtingen in en heeft daardoor een zeer hoge druk op de operatie van de Stichting gelegd. Het is gelukt om echt al ons personeel en alle partners tot en met 31 december aan ons gebonden te houden. Er is zeer effectief en heel hard gewerkt. Immers moest er invulling gegeven worden aan alle opdrachten en tegelijkertijd moest er veel aandacht naar het gecontroleerd afsluiten van de Stichting aan het einde van het jaar. Voor meer details verwijzen wij naar de bij de vaststelling meegeleverde begroting en daadwerkelijke kosten specificatie en accountantsverklaring.

Niet alle contracten konden in het geheel ingevuld worden voor de einddatum van 31 december. In het laatste kwartaal zijn voor al deze 'overloop' contracten zogenaamde contractovernames tot stand gekomen. Deze zorgen op basis van onderlinge goedkeuring van alle betrokkenen, voor verdere invulling van de contracten door andere uitvoerende partijen. Het betreft 6 contracten.

2. Transitie naar nieuw model: de Stichting ontbinden en de kennis en activiteiten borgen in een op zichzelf staand model.

Eind 2024 is het kantelpunt in de revolutie en de doelstelling van de Stichting behaald nl: 50% van alle Nederlandse geschikte scholen hebben zonnepanelen. De invulling van het resterende deel van de revolutie zal vanaf 2025 ingevuld worden door bestaande (markt) partijen die daarvoor zowel bedrijfseconomisch als ook wat betreft technische expertise beter zijn uitgerust. Stichting SDR heeft daarom ingezet op uitfasering van stichting SDR waarbij:

- A) de uitvoerende tak (schooldakcoaches en projectmanagers en partner partijen) zelfstandig verder kunnen vanaf 2025 om daarmee de aanhoudende marktvraag naar meer geïntegreerde en uitvoerende projectbegeleiding bij zonneprojecten goed te blijven bedienen en*
- B) alle opgebouwde assets, data en kennis van de Stichting onder worden gebracht en overgedragen worden naar andere organisaties.*

In het eerste deel van het jaar heeft de vormgeving en detailplanning van deze transitie veel aandacht gevraagd, zodat deze gecontroleerd uitgevoerd kan worden in het tweede deel van het jaar. **En dat is gelukt!**

Toekomstige vraag en aanbod naar uitvoerende projectbegeleiding zeker stellen (doelstelling behaald)

De volgende activiteiten zijn doorlopen

- Praktische afhandelingen en invulling bijbehorende contractverplichtingen van alle 39 contracten. Daarbij zijn gesprekken bijtijds aangekondigd, voorbesproken en overeengekomen. Via gesprekken zijn de huidige opdrachtgevers en uitvoerders met elkaar verbonden, zodat bij toekomstige aanvragen zij elkaar weten te vinden.
- 10 gemeenten en RES Rotterdam/Den Haag blijven doorwerken met 'onze' schooldakcoaches; het contract wordt overgenomen of opnieuw aangegaan. Daarnaast zijn er met nog 4 'nieuwe' gemeenten nieuwe opdrachten in de pen. De provincies stoppen de samenwerking.
- Schoolbesturen en gemeenten zullen in hun zoektocht naar ondersteuning zowel via de Schooldakrevolutie website (nog actief als doorverwijzingsplatform tot eind 2025) als ook via Ruimte OK geholpen worden.
- Er zijn afspraken gemaakt wat betreft kennisoverdracht en voortzetting gebruik assets en systemen door onze zelfstandige uitvoerders, Ruimte OK, helpdesk zonopwek (RVO) en andere lokale partijen. Alle kennisdossiers zijn geactualiseerd en aan hen beschikbaar gesteld.
- Er is actieve ondersteuning gegeven aan onze SDR zelfstandige uitvoerders in het vormgeven van hun gezamenlijke operating en samenwerkingsmodel voor na 2024. Zij blijven ook actief in de toekomst..

- Waar wenselijk en noodzakelijk, hebben we ook voorzien in kennisoverdracht en dossier inhoudelijke overdracht (binnen AVG kaders) naar andere marktpartijen zoals o.a. Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF), Robin Doet (Zonnescholen) en Stichting Rooftop Revolution.
- De aanjagende functie van ons vrijwilligersnetwerk, de regioambassadeurs, is na oktober stopgezet. De NPRES coördinatoren houden de scholen als doelgroep voor Zon op Dak speciaal in het vizier!

De toekomst op school - educatie (doelstelling behaald)

In 2024 hebben wij zowel met GDO (netwerk NDE's) als met Coöperatie Leren voor morgen onderzocht of zij de educatieve rol van SDR verder invulling kunnen geven. Na tientallen gesprekken met beide partijen en bijwonen van diverse netwerk-evenementen, heeft uiteindelijk Coöperatie Leren voor morgen aangegeven ons gehele aanbod onder te brengen in hun nieuw te ontwikkelen propositie en daarbij ook het eigenaarschap van het materiaal over te nemen. Educatie over 'duurzame energie opwek' wordt hiermee een apart onderwerp op hun [Wikiwijs platform](#). Het SDR materiaal dat speciaal ontwikkeld is voor de schooldag van de duurzaamheid is weer terug naar de initiële bedenkers van het materiaal per einde van het jaar zodat het actief verder gebruikt kan worden

Kennisborging en overdracht (doelstelling behaald)

Ruim 20 opgebouwde kennisdossiers zijn getoetst op relevantie en toekomstig gebruik. 14 daarvan zijn in geheel geactualiseerd en opnieuw gepubliceerd als "white label" voor breder gebruik. Deze set aan kennisdossiers is met de volgende partijen gedeeld:

- Ruimte OK > dossiers krijgen een plek op hun nieuwe energieopwek/ zon pagina website medio begin 2025
- Helpdesk Zonopwek > zal hoogstwaarschijnlijk enkel verwijzen naar de nieuw te creëren pagina van Ruimte OK met de kennisdossiers op hun platform.
- Energie expertise centrum Flevoland > Als aanvulling op haar reeds bestaande kennisdossiers
- Zzp-ers / PM-ers > De ZZP-ers die op eigen titel door willen gaan met scholen verduurzamen op gebied van Zon PV, kunnen deze dossiers gebruiken in hun dagelijkse werk.
- Stichting Rooftop Revolution > als onderdeel van eigen interne kennisopbouw van energieopwek bij hun multifunctionele daken propositie

Inmiddels heeft ook een deel van ons schooldak team een baan gevonden bij Ruimte OK. Hiermee haalt Ruimte OK een groot deel van de bestaande SDR kennis in huis en stelt zichzelf in staat hierdoor zelf verder invulling te geven aan het onderwerp 'zonopwek bij scholen' binnen het Scholen op Koers programma na 2024. Een fantastisch voorbeeld van kennisborging.

Overdracht scholen data (De 'schoolbank') (doelstelling behaald)

Onze eigen gebouwde SQL-applicatie (de schoolbank) heeft ons ook in 2024 in staat gesteld om de revolutie meetbaar en inzichtelijk te maken. Door koppeling aan diverse open source bronnen, satellietkaarten en zelfs ons CRM systeem (beperkt door AVG) was de schoolbank ons kloppend hart. Hieruit werden met druk op de knop visualisaties van regiokaarten en scholenlijsten gemaakt. Per medio december is de gehele SQL-applicatie overgezet naar een SQL omgeving van Ruimte OK. Ruimte OK zal deze tool als basis inzetten voor het verder ontwikkelen van tooling voor hun "basis in beeld" doelstelling onder het programma "[onderwijs huisvesting](#)". het is niet ondenkbaar dat deze wordt uitgebreid met bijvoorbeeld ook locaties van de kinderopvang en wordt verdiept met andere verduurzamingsstappen naast zon op dak.

Onze finale schoolbank gegevens zijn met het team Duurzame energie- hernieuwbaar op land van RVO/ NPRES gedeeld. Zij zullen deze gegevens inzetten voor aanvulling van hun zon op dak monitoring. Er is uiteraard zorg gedragen voor warm contact tussen beide partijen op verdere monitoring van zon op schooldaken na 2024. Medio 2025 zullen zij hierover verdere afspraken maken.

Behoudt financieringsmogelijkheid Scholen EnergieBespaarLening (doelstelling behaald)

SDR kan niet meer optreden als procesbegeleider van deze lening. Het voortbestaan van de lening is ondanks de zeer geringe vraag door de jaren heen, goed nieuws. Hierdoor blijft de mogelijkheid van lenen voor alle scholen voor meerdere verduurzamingsmaatregelen voortbestaan. Het warmtefonds gaat een nieuw 'self-

service proces' inrichten op " <https://www.warmtefonds.nl/scholen>", waar scholen dan zelf hun aanvraag kunnen indienen; ook hulp bij dit proces lijkt ons aan te bevelen..

Communicatie en Website (doelstelling behaald)

Omdat we trots zijn op het feit dat we als stichting ons doel behaald hebben, hebben we iedereen tijdig over ons voornemen geïnformeerd en trekken we niet stilte de deur dicht. Eind juni zijn wij zo transparant en gecontroleerd mogelijk hierover naar buiten getreden. Ook via gezamenlijke mailings met uitvoerende of overname partijen zijn gemeenten en schoolbesturen geïnformeerd waar zij terecht kunnen bv Flevoland om de Energieopwek van SDR naar EEF over te dragen. In het tweede deel van het jaar hebben wij diverse uitingen gedeeld over het opheffingsproces en onze inzet om ons erfgoed te borgen. Eind december is er een heldere afrondende communicatie uitgegaan naar bestaande relaties.

Onze [SDR-website](#) zal een centrale rol blijven spelen voor het koppelen en kanaliseren van toekomstig vraag en aanbod voor hulp bij het realiseren van zon op schooldaken. Eind december is de bestaande SDR-website omgebouwd als doorverwijs platform voor de doelgroepen Scholen en gemeenten. Hier vinden zij direct de doorverwijzingen naar het landelijk [Ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed](#), naar [Helpdesk Zonopwek](#), naar [Kenniscentrum RuimteOK](#), naar onze [voormalige zelfstandige SDR coaches](#), naar [Nationaal Programma Regionale Energiestrategie](#), naar [Coöperatie Leren voor Morgen](#), naar [Rooftop Revolution](#) en naar [Nationaal Warmtefonds](#).

Ook zijn voor dit herziene doorverwijs platform speciaal nog een 10tal schoolvoorbeelden gemaakt ter inspiratie voor scholen en gemeenten. SDR zal de hosting voor 1 jaar vooruit bekostigen om dit mogelijk te maken.